

KORDOFAN MERKEZLİ YOĞUNLAŞMA: CEPHELERİN YENİDEN DAĞILIMI VE GÜNEY HATLARINDA İLERLEYİŞ

DR. KAN DEVECİOĞLU

GİRİŞ:

Kasım 2025, Sudan savaşında Kordofan merkezli çatışmaların yoğunlaştığı ve Darfur-Hartum hattının yeniden şekillendiği bir dönem olmuştur. El-Faşir'in ekim sonunda Hızlı Destek Kuvvetlerinin (HDK) kontrolüne geçmesinin ardından, savaşın ağırlık merkezi batıdan Kordofan'a kaymış; bu bölgede hem Sudan Halk Kurtuluş Hareketi-Kuzey (SPLM-N) hem de HDK unsurlarıyla Sudan Silahlı Kuvvetleri (SSK) arasında çok cepheli çatışmalar yaşanmıştır. Aynı dönemde Hartum ve Atbara hattında hava saldırılarının yoğunlaşması, HDK'nin konsolide ettiği dış desteğin de etkisiyle savaş stratejisinde "şehir kuşatmasından ülke geneline yayılma" evresine geçtiğini göstermektedir. Bu tablo, çatışmanın coğrafi olarak daralmak yerine çoklu cephe derinleşmesi yönünde evrildiğini ortaya koymuştur.

Sudan Savaşında Öne Çıkan Saldırıları

Kasım 2025

SSK, Sudan-Mısır-Libya sınır üçgeninde doğu Libya'dan HDK'ye destek için geldiği belirtilen Hafter bağlantılı bir askeri konvoyu hava saldırısıyla vurup 50'den fazla muharebe aracı ve çok sayıda yaktı ile mühimmat tanklarını imha etti. (The Libya Observer, 22 Kasım 2025)

SSK'nin, Batı Kordofan'daki Babnosa'ya yönelik HDK saldırısını 22. Piyade Tümeni'nin ağır ve hafif silahlar ile topçu, İHA ve zırhlı araç desteğiyle püskürttüğü; operasyon sırasında HDK'ye kayıplar verildiği ve bölgede bulunan yaklaşık 177.000 sivilin tahliye edildiği bildirilmektedir. (TRT World, 24 Kasım 2025)

Sudan ordusu, Batı Kordofan'daki Babnosa kentine HDK tarafından topçu ve muharebe araçlarıyla düzenlenen saldırıyı püskürttü. (Anadolu Ajansı, 9 Kasım 2025)

Sudan ordusu, Batı Kordofan kasabası Babanusa'daki 22. Tümen Üssü'ne HDK tarafından düzenlenen kara saldırısını püskürttü. HDK'nin üç gün boyunca sürdürdüğü topçu ve İHA bombardımanına ek olarak Güney Sudan'dan paralı asker sevk ettiği bildirilmektedir. (Sudan Tribune, 12 Kasım 2025)

HDK'nin, Babanusa'da Sudan ordusunun 22. Piyade Tümeni karargahına yönelik saldırılarını Darfur'dan sevk edilen takviyeler ve FPV tipi intihar İHA'larıyla yeniden yoğunlaştırdığı; ordunun ise topçu ve İHA desteğiyle bu baskınları püskürttüğü ifade edilmektedir. Ayrıca kabileler arası arabuluculuk girişimlerinin sonuçsuz kalmasının ardından çatışmaların yeniden tırmandığı belirtilmektedir. (Sudan Tribune, 28 Kasım 2025)

SSK'ye ait olduğu düşünülen bir İHA, Kuzey Darfur'daki el-Maliha bölgesinde HDK kontrolündeki Taku altın madenini vurdu; saldırıda en az 10 kişi öldü, 42 kişi yaralandı. (Sudan Tribune, 16 Kasım 2025)

SSK, Kuzey Kordofan'da Ebu Sün, Ebu Kaud ve Um Sayala gibi bölgeleri geri aldığı belirtili. (Anadolu Ajansı, 19 Kasım 2025)

SSK, paramilitler HDK'nin Kuzey Sudan'daki Merowe Havaalanı ve Merowe Barajı da dâhil olmak üzere stratejik noktalara düzenlediği intihar İHA saldırısını engelledi. (Anadolu Ajansı, 13 Kasım 2025)

Sudan Ordusu, Hartum ve Atbara'yı hedef alan bir dizi İHA saldırısını engellediği açıklandı. (Anadolu Ajansı, 7 Kasım 2025)

SSK, Kuzey Kordofan'ın başkenti el-Ubeyd semalarında HDK'ye ait Çin yapımı bir İHA'yı hava savunma sistemleriyle etkisiz hale getirdi. (Anadolu Ajansı, 8 Kasım 2025)

Kuzey Kordofan'ın el-Uveynet köyünde düzenlenen cenaze töreni sırasında HDK'nin insansız hava aracı saldırısında en az 40 sivil hayatını kaybetti, onlarca kişi de yaralandı. (Sudan Tribune, 4 Kasım 2025)

SSK, HDK ile şiddetli çatışmaların ardından Kuzey Kordofan'daki Umm Dham Hac Ahmed, Habla ve Kazgılı bölgelerini geri aldı. (Anadolu Ajansı, 15 Kasım 2025)

Güney Sudan'ın Beyaz Nil Eyaleti'ndeki el-Jabalain'de bulunan Bashayer petrol işleme istasyonu HDK tarafından düzenlenen bir drone saldırısıyla vuruldu. Saldırıda bir mühendis hayatını kaybetti, tesisin bazı bölümleri tahrip oldu. (Sudan Tribune, 15 Kasım 2025)

SPLM-N, SSK'nin Güney Kordofan'daki Habla-Kartala hattına üç koldan saldırın düzenlediğini ve bu saldırının püskürtüldüğünü belirtmektedir. Ayrıca HDK ve SPLM-N'nin bölgeye yoğun takviye sevk ettiği; Dilling ve Kadugli'nin ise son haftalarda ağır topçu atışlarının hedefi olduğu aktarılmaktadır. (Sudan Tribune, 27 Kasım 2025)

SSK'nin, Güney Kordofan'da 2023'ten bu yana ilk kez SPLM-N kontrolündeki en az yedi köyü geri aldığı bildirilmektedir. El-Abbasiye Taqali'nin batısında yer alan Tabassa, el-Damra, Gurdud Nama ve çevredeki diğer yerleşimlerin ele geçilmesi, ordunun savaşın başlangıcından bu yana bölgede kaydettiği en kayda değer ilerleme olarak değerlendirilmektedir. (Sudan Tribune, 30 Kasım 2025)

HDK, Orduman, Atbara, el-Ubeyd ve el-Dilling şehirlerine eş zamanlı İHA saldırılarını düzenledi. El-Dilling'de ağır topçu saldırıları nedeniyle siviller arasında can kayıpları yaşandı. (Sudan Tribune, 7 Kasım 2025)

Sudan ordusu, Güney Kordofan'da Abbasiya Tagali'nin batısındaki Taba, el-Damra, Gardoud Jama ve el-Mureib bölgelerini HDK ve müttefikleri SPLM-N ile yaşanan şiddetli çatışmaların ardından ele geçirdi. (Anadolu Ajansı, 30 Kasım 2025)

HDK'nin Güney Kordofan'ın Abbasiya Tagali bölgesindeki bir sığınğa düzenlediği drone saldırısında en az 7 sivil hayatını kaybetti, çok sayıda kişi yaralandı. (Sudan Tribune, 1 Kasım 2025)

* SPLM-N (Abdelaziz el-Hilu) hem SSK hem de HDK ile çatışma hâlinindedir. Ancak zaman zaman SSK ile çatışmasızlık durumunun gözlemlendiği görülmektedir. Hareketin seküler bir anlayışa, kendi öz yönetim ve laiklik yönünde talepleri bulunmaktadır.

** Çad-Batı Darfur güzergâhında bulunan Tavilla kasabası Sudan Halk Hareketi (Sudan Liberation Army) lideri Abulwahid el-Nur'un kontrolindedir.

SSK HDK Diğer

SSK: Sudan Silahlı Kuvvetleri (Sudan'ın resmi ordusu.)
HDK: Hızlı Destek Kuvvetleri (Sudan'da faaliyet gösteren paramilitler güç.)
Sudan'da SSK ile HDK arasındaki çatışmalar, 15 Nisan 2023 tarihinden bu yana devam etmektedir.

SSK: Sudan Silahlı Kuvvetleri'nin kontrolündeki bölgeler
HDK: Hızlı Destek Kuvvetleri'nin kontrolündeki bölgeler
*SSK ve HDK arasındaki çatışmaların en yoğun yaşandığı şehirler

COğRAFİ YAYILMA VE SALDIRI YOğUNLUğU

Güney ve Kuzey Kordofan

Kasım ayı Sudan savaşında en fazla sivil kaybın yaşandığı dönemlerden biri olmuştur. 1 Kasım'da HDK'nin Güney Kordofan'ın Abbasiya Tagali bölgesinde bir sığınağa düzenlediği drone saldırısında en az yedi sivil ölmüş, çok sayıda kişi yaralanmıştır. 4 Kasım'da Kuzey Kordofan'ın el-Uveynet köyündeki cenaze töreni sırasında gerçekleşen İHA saldırısında ise en az 40 sivil yaşamını yitirmiştir. Bu iki olay, HDK'nin sivilleri hedef alan saldırı taktiğini kurumsallaştırdığını göstermektedir.

5-9 Kasım arasında Sudan Ordusu, el-Ubeyd ve Babnousa çevresinde HDK'nin topçu ve İHA saldırılarını püskürtmüş; 8 Kasım'da el-Ubeyd üzerinde düşürülen Çin yapımı bir HDK İHA'sı, örgütün dış tedarik ağlarını bir kez daha gündeme taşımıştır. 9 Kasım'da Batı Kordofan'ın Babanousa kentinde yaşanan ağır çatışmalar, bölgenin savaşta yeni bir merkez hâline geldiğini göstermiştir.

12-15 Kasım tarihlerinde SSK, Umm Dham Hac Ahmed, Habila ve Kazgil bölgelerinde kontrolü yeniden tesis etmiştir. Aynı dönemde el-Jabalain'deki Bashayer petrol işleme istasyonunun HDK tarafından drone ile hedef alınması, savaşın enerji güvenliğini tehdit eden bir boyuta ulaştığını göstermiştir. 15 Kasım'dan itibaren SSK, Kordofan'daki karşı taarruzlarını genişleterek çok sayıda köyü geri almıştır.

Ayın son haftasında Babanousa hattında çatışmalar yeniden tırmanmış, HDK'nin Darfur'dan getirdiği takviyeler ve FPV tipi intihar İHA'larıyla yaptığı saldırılar SSK'nin topçu ve hava desteğiyle püskürtülmüştür. 24 Kasım'da 22. Piyade Tümeni'nin koordinasyonunda gerçekleştirilen operasyonlar sonucunda 177 bin sivilin tahliye edildiği bildirilmiştir. Dolayısıyla Kasım 2025 sonu itibarıyla Kordofan'da Babanousa kasabası, SSK'nin HDK'ye karşı savunma hattı olarak öne çıkmaktadır.

Sudan-Mısır-Libya Sınır Hattı

22 Kasım'da SSK, doğu Libya'dan HDK'ye destek için geldiği belirtilen Hafter bağlantılı bir askerî konvoyu hava saldırısıyla imha etmiş; 50'den fazla zırhlı araç, yakıt ve mühimmat tankeri yok edilmiştir. Bu gelişme savaşın bölgeselleşme riskini güçlendirmiştir.

Darfur ve Güney Hatları

16 Kasım'da SSK'ye ait olduğu düşünölen bir İHA'nın Kuzey Darfur'daki Takru altın madenini vurması, ordunun HDK'ye ait ekonomik kaynaklara yönelik hedefleme stratejisine geçtiğini göstermektedir. 27-30 Kasım tarihleri arasında ordu, Güney Kordofan'ın Abbasiya Tagali çevresinde Tabsa, el-Damra, Gardoud Jama ve el-Mureib gibi bölgeleri

HDK ve müttefiki SPLM-N'den geri almıştır. Bu, 2023'ten bu yana ordunun Güney Kordofan'daki en büyük toprak kazanımı olmuştur.

AKTÖRLER VE TAKTİK DEĞİŞİMLERİ

Sudan Silahlı Kuvvetleri (SSK)

- Kordofan'da kara üstünlüğünü yeniden tesis etmek için “kademeli kuşatma” stratejisini uygulamaya koymuştur.
- Babnousa, el-Ubeyd ve Atbara hattında hava savunma sistemlerini aktif hâle getirerek çok sayıda İHA'yı düşürmüştür.
- Enerji altyapısı ve stratejik tesislerin (Merowe Barajı, Bashayer Petrol Tesisi) korunmasına öncelik vermiştir.
- Libya ve Güney Sudan sınırlarından gelen dış destek hatlarına karşı hava operasyonlarını yoğunlaştırmıştır.

Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK)

- Şehir merkezlerine yönelik doğrudan saldırı stratejisinden uzaklaşarak enerji, altyapı ve kabilesel hedeflere yönelmiştir.
- FPV intihar İHA'ları ve Çin menşeli dronelar kullanarak Hartum ve Kordofan'daki savunma hatlarını yıpratmayı hedeflemiştir.
- Güney Sudan'dan paralı savaşçı transferleri yaparak Babnousa ve Dilling hattında takviye sağlamıştır.

Sudan Halk Kurtuluş Hareketi-Kuzey (SPLM-N)

- Kasım ayında yeniden sahneye çıkmış, Habila-Kartala hattında HDK ile eşgüdümlü hareket ederek SSK'nin ilerleyişini yavaşlatmıştır.
- Ancak ay sonunda SSK'nin Abbasiya Tagali çevresinde yedi köyü ele geçirmesi, SPLM-N için ciddi bir kayıp anlamına gelmiştir.

DEĞERLENDİRME VE ÖNGÖRÜLER

- Kordofan hattı artık savaşın stratejik merkezi hâline gelmiştir. HDK'nin burada yoğunlaşması, Darfur'daki kontrolü koruma ve Hartum'u kuşatma stratejisinin parçasıdır.
- SSK'nin ilerleyişi, kasım ayında sınırlı da olsa saha üstünlüğünü geri kazandığını göstermektedir ancak bu kazanımların sürdürülebilirliği belirsizdir.

- Enerji altyapısına yönelik saldırılar, ekonomik çöküşü hızlandırmakta ve ülke genelinde insani krizi derinleştirmektedir.
- Bölgesel müdahale riski, Libya ve Güney Sudan bağlantılarıyla artmıştır; Sudan savaşı artık sadece iç dinamiklerle açıklanamaz durumdadır.

Kısa vadede: Kordofan'daki çatışmaların Babnousa ve Abbasiya Tagali çevresinde yoğunlaşması; HDK'nin ise Merowe Barajı ve Hartum çevresindeki stratejik hedeflere yönelmesi beklenmektedir.

Uzun vadede: Sudan'da cephe dengeleri, toprak kontrolünden ziyade lojistik hatların sürdürülebilirliğine bağlı hâle gelecektir. Bu da ülkenin "merkezisizleşmiş savaş düzeni"ne sürüklendiğini göstermektedir.

SONUÇ

Kasım 2025, Darfur'daki yıkımın ardından Kordofan'ın merkez üssü hâline gelmesiyle Sudan savaşında yeni bir safhanın başlangıcına işaret etmiştir. HDK'nin sivil hedefleri gözetmeksizin yürüttüğü saldırılar, ülkenin doğu ve güney hatlarını da savaşın kapsamına dâhil etmiştir. Sudan'ın geleceği artık yalnızca askerî dengelere değil, enerji, insani erişim ve sınır ötesi güvenlik eksenindeki kırılmalıklara bağlıdır. ORSAM, bu süreci bölgesel yansımalarıyla birlikte izlemeye devam edecektir.

